

VAN OVER DE IESSEL

Juli 2011

Met in disse editie:

- Prijs voor Corry Overmars!
- Gastschriever uut de Achterhoek
- Eerste lange, leste verael!

VAN OVER DE IESSEL

- Joergaank 02, Nummer 03
- Oetgave: 1 juli 2011
- Duur: SchrieversBond Overiessel
lesselacademie
Twentse Welle
Provincie Overiessel
- Redactie:
 - o Henk Vos
 - o Bert Wolbert
 - o Riek van der Wulp
 - o Redactieadres: a.g.m.wolbert@utwente.nl
- Webpagina: Wim Holsappel
- Lay-out: Liane Stam
- Foto's: Truus Wijnen of biedreage van auteur.
- Volgende edities: 01-10-2011; 01-01-2012
- Biedreagen oeterlijk 2 moand vuur 'n doatum van oetkommen!
- Max. 1 bladziede A4 (11pt. letter Times Roman) (evt. foto/tekening los der bie!)
- Spelling: dee gebroekelijk is in de regio. Proza: ca. 500-600 weur.
- Met vermelding van naam en strek woar het dialect vot koopt.

Meuite weerd um te weten

- **Corry Overmars.** (midden op de foto) hef in april 2011 met het gedicht: 'Nacht van de Nacht' de regionale gedichtenwedstried van NW-Overiessel, ZW-Drente en ZO-Freeslaand wunnen. De wedstried was 'n initatief van Buitengoed Fredeheim, de bibliotheek en de Opregte Steenwijker Courant. De winnende gedichten bint opnömnen in nen bundel. Het gedicht omschriif nen nacht dee leu bie mekaar brengt en de jury was unaniem van mening dat Corry disse 1e pries verdienen. Zee op **bladziede 5** het winnende gedicht.
- De Schrieversbond Overiessel hef op de joarvergadering in maart 2011 weer de knipselkraant oetgevven. Zee gef 'n oaverzicht van de streektaal activiteiten van het vergangen joar in Overiessel. Zee hierbie de vuurkaant. Het aantal abonnees van dit digitaal tiedschrift bint oplopen noar: 233.
- Schrievers dee belangstelling hebt vuur de Schrieversbond Overiessel bint van harte welkom op 'n jaarliksen 'ontmoetingsdag' dee dit joar wördt holden in Stad Delden op 22 oktober. Programma (stadwandeling, veurdrachten en lunch) komt nog. Anmelden bie de redactie.
- As leste wilt wie nog bod doen dat der ne neije website is woar in de toekomst ok de Schrieversbond ear gezicht löt zeen. Kiek op: www.streekcultuuroverijssel.nl

<i>Titel</i>	<i>Schriever</i>	<i>Bladziede</i>
Titelpagina		1
Colofon		2
Meuite weerd um te weten		
Inhoald		3
Van de redactie	Riek van der Wulp	4
Nacht van de nacht in de Olde Maten	Corry Overmars	5
Evven veurstellen		6
Vergezegte	Co Mateboer	7-8
Interview met: Jannie Bakker-Rietman	Co Mateboer	9-10
Wichter van de zomerzonne	Diny Kloek-Wermink	11
Kralen riegen	Mineke Mollink	12
De Spiegel	Henk Vos	13
En toch bestoan ze nog	Klaas Wursten	14
Uutsluuper	Doortje Stam	15
Gastschriever	Dik Bartelink	16-17
Bevreuren in de tied	Riek van der Wulp	18
Ofscheid	Bert Wolbert	19-21

Van de redactie...

Wi-j zitten al weer midden in de zoemer van 2011 en et ni-je nummer "Van over de lessel" is weer kloor. Ie kunnen d'r weer van alles in vienden: Veraelen en gedichten, een interview en wærk van een gastschriever, netuurbeskrievigen en levensbeskouwigen, ærnst en umor.

Et lange mooie veurjaar bracht ons vule zonne, wat Diny Kloek in eur gedicht noar veuren brengt, maer ook een slimme dreugte. Gelukkig bin de skrief- en en dichtaders van onze leden niet uut'edreugd, de redactie kreeg dan ook weer uut alle drie regio's, Twente, Salland en de Kop, copy toeëstuurd. Foto's van Truus Wijnen, maer ook van de skrievers zelf brengen nog meer levendigheid in et ge-iel.

Henk Vos ef et een bietien in 't wier met een spiegel en Mineke Mollink ziet dat et anriegen van verskillende krallen een levenswæg kan uutbeelden.

Et interview kump dit keer uut de Kop. Co Mateboer ef een plezierig onder'ènsien met Jannie Bakker ad. Uut zien vroaggespræk kump noar veuren wat die "Matjedor" van een Jannie allemoale kan verstouwen.

De redactie ef besleuten umme nog iets ni-js toe te vugen an ons blad. Vanof now stærten wi-j met et plaetsen van een wat langer verael van zo'n 1500 woorden met de benaemige: t leste verael!

Bert Wolbert nemp dit keer et veurtow. Et leste verael, eventueel met foto of tekening, is altied de ekkesluter en aa-j dat as eerste willen lezen muu-j een steugien deurblaederen. Wi-j open natuurlijk weer verskeiden wat langere veraelen binnen te kriegen.

Værder is d'r wat vereugends te melden. Ons lid Corry Overmars uut Hasselt ef de eerste pries ewunnen in een gedichtenwedstried van NW-Overiessel, ZW-Drenthe en ZO-Friesland. De redactie is trots op eur en wil eur van ærte gelukwensen.

Bert, Henk en Riek open daa-j met mekaere een goeie zoemer magen emn en dat er maer vule gedichten en vertellingen uut de pennen magen vloeien.

Een groet, ook naemens de beide mannen, van

*Riek van der Wulp
Genemuiden*

Nacht van de nacht in de Olde moaten

De stormwind joelt um Veldskuur 'Bid en Wark'
't gebinte en knarpt en stent et kraakt en kreunt
et onweer knettert en de skure dreunt
wi-j bin niet bange ij stiet iézerstark.

Zo'n donk're nacht, gien starre is te zien
de wolken jaang de reeëng valt as mot
wi-j zatten 't liefste bi-j de koffiepote
mar kleumend stoan wi-j met een man of tien

te wachten op een starre met een start
wi-j em et weer een bettien onderskat
zo zachiesan worde wi-j zijke-nat
de hemel is en blef artstikke zwart.

Doch plotseling doar brek de emel oopm
en as een wonder vlög t'r een komeet
van 't oosten noar et westen 't is compleet
een chaos van gerichte telescoopm.

Et àà en òò is miénig kèèl ontsteeëng
ja, disse oamd, die kump in de toptien
zo'n mooie startstar is nog nooit ezien
mi-jn wens is vurt mar 'k eb 'm stil ezweeëng.

*Corry Overmars
Hasselt*

Veldskuur in Rouveen

Naam: DINY KLOEK-WERMINK

Geboaren op 15 dec. 1943.

Woon in Heldern (Hellendoorn).

Schrief al völle joaren in de Sallaandse streektaal.

Ears allene vassies in de schoolkraante (De Blenke), later ok verhaalties.

Was in 2004 darde bie j de Johanna van Buren gedichten wedstried, en was in 2009 genomineerd veur de Rabo literatuurprijs in Nijverdal. In 2011 kreeg ik doar de publieksprijs. Eén van de gedichies: "Zommertied" is op e-nömmen in de gedichtenbundel: "Geen dag zonder gedicht".

Naam: GERRIT WILLEM KUIJK

Deventer dialectschriever en – dichter.

Geboortedoatum en –jaar: 29 – 09 – 1927.

Geboorteplaats: Deventer – Dèventer.

Beroep: Leraar Nederlandse Taal en Letterkunde M.O. A

Nevenberoep: Plattoloog. (Praktisch kenner van de Nedersaksische Streektaal)

Dialect: Dèventers (Sallands – Achterhoeks – Veluws)

Schrijf in het Nederlands en dialect.

Op de website www.gwkuijk.nl is doar oaver te lezen.

Van februari 1994 tot november 2001 werken 'n schriever als columnist bie het DEVENTER DAGBLAD. Alle wek kwam der 'n artikelje oaver de geschiedenis van het Nedersaksisch, in het Nederlands. Now bint ze allemoal te lezen op 't internet. (see website)

Ondertuske bint op disse website ok te zien:

- GDD – Grammatica Dialect Deventer (wetenschappelijk).
- 'Gedichten van Crödde van Niessel', ne serie verzen in dialect en standaard Nederlands.
- 'Deventer Jongen in Oorlogstijd', vuur de jeugd.
- 'Bie het Onderwies', een serie over Kuijk's belevenissen in zien onderwiesloopbaan.
- mail: aligert@xs4all.nl

Zittnd op mien stuultien, kiek ek langzaam um mi-j en.

Mien oog bin as sponzn, die vörm, kleurn, veraanderegen en ritme opzoegn.

En wat ze opzoegn, wört verwerkt in et erte en teruggegeem deur mien rechteraand an et pepier dat op mien knie leg.

De skaduw van mien penne op et skriefblok zie'k onder et skrievn veuruutskoevn.

De skaduw volgt precies et ritme van mien aand; niet un oognbek blef de bewegege achter. Deur de ondergoande zonne wördt de skaduw steeds langer, zodat mien vingers niet meer te zien bin; allienug mer een lange, spitse skriefstifte, die ien en weer get over een wit pepier en zwerte letterteekns achter zich èntrekt. Mer niet allienug de skaduw van de penne sköf ritmisch over et pepier, ook de skaduw van lange grössprietn zie'k tussen de verstilde letters over et pepier beweegn.

Ek zitte an de rand van het taluut van een diek, een diek begruujt met laank, geelachtig grös. De wiend drukt de gröspluumn krom en zie veern weer terugge in een golvende bewegege.

Een paer van die pluuzege plümm vlak bi-j mi-j doen de skaduw over mien pepier beweegn.

Oh, wacht, door is nog meer aktie, iel kort bi-j mi-j. Dur beweegt wat op de boomkaante van mien aant. Een piepklein oker-kleurug kevertien löp over mien vinger, klimt over een eurtien en wiebelt met de bewegege van mien aant mee. Dan kröp et van et eurtien of en zögt dan verder zien weg tussn et oerwoud van oor op de rugge van mien aant.

In iens vlög et weg en is metien verdweenn in de wiend.

Ek kieke nor et grös veur mi-j. Et deint as een grote zee van gruun-gele golvn veur mi-j langes en vörmt een gedeelte van de veurgrond van riet en wilgn en het grote decor van rust en leem doorachter.

waeter, van riet en wilgn, van kattestertn en braantnietels. En dat alles in een briede ermonie van kleurn en lecht. Een stilleem, ja, mer niet stille: et liekt mer zo. Et is veural et leemn dat zo fascineert.

Door de flora èn kronkelt waeter. In de verte tussn de struukn bin wat stukkies van de lessel te zien en links op de veurgrond een lange strook waeter, iedere keer wegskuulend tussn riet en wilgn van de uuterweerden. In die kronkelige, glanzende strook liekt et wel of de waetergölfies zich veurùutbeweeegn deur de wiend.

De oamndzonne skient tussn de wolkn deur en gef kleur en geur an et waeter.

De felle skien van de zonne dut et waeter soms zo glinstern, dat ek de oogn in kleine spleeties mut kniepn umme nog wat te zien. Et is de zonne, die alle kleurn dut oplechten en skaduwn skerper maekt, diepte en achtergrond gef an dit oer-ollaandse riviernlaand van de waeterrieke uutweerdn en de zwoore rivierdiek.

Een ienzame reiger vaelt mi-j op. An de raand van een grote plasse stet i-j doodstille en geduldig te wachtn op een vissien. Zien blauwe veern glanzn in et lecht, zien hals sierluk ebeugn.

Iets van vermuujteit kump over mi-j, aa'k um zo zie stoan. Et dier stet er gewoon zien daegelukse kost op te skerrelen, waekzem, mer toch ontspaenn.

Ef ie een SUV neudig of internet?

Statistiekn en productietargets?

Vertrektiedn en reistickets?

I-j oeft mer een keer zien lange briede vleugels nor beneeedn te sloan en i-j lecht zich muujteloos nor boom. Een bietien jeloers keek ek nor et dier, dat zo armonieus in disse mooie weerd leeft. Een bietien mer. Altied rowe vissies te eetn liekt mi-j ook niet et einde.

Mer toch, wat is de skeppege mooi. Ek vuulde mi-j dankbaer, dat ek et mocht zien. Niet allienug zien, mer ook opzoegn, in et erte bergn, mi-jzelf loaten verriekn.

Ek eb vanoamnd wat eleerd, umme dankber veur te ween...

Co Mateboer

Genemuiden

Jannie Bakker-Rietman

“zükend um et woord, edreevn in de tael.”

Jannie was ien en al ertelukheid, toen ze de deure lösdeu.

“Kom der in!”, zee ze teegn mi-j.

Zie wus, dat aa'k kwam um dit interview te olln.

Et was stille in uus en de aprilzunne skeen uutbundig de gezellege kaemer in.

Noa een mok thee en een inleidnd preutien begunn wi-j.

foto: Co Mateboer

Wanneer bi-j met skrievn begunn?

Dat was al in mien studentntied, toe'k in Groningen Nederlaans ging studeern. Dat was rond 1973. Ik eb door aandere medestudentn ontmoet, die in de streektael geïnteresseerd waarn, zoas Martin Koster, Alex Riemersma, Henk Bloemhof en aandern. Professor Entjes gaf al college over de streektael.

Woormee bi-j Beginn te skrievn?

Ek bin met gedichtn en veraaln begunn. In olde skriffies en ringbaann ek nog wel oorig wat, mer ek bin der ook nog wel kwiet e-raekt. Nou ja, 't gef neks.

Is oen skrieftraant veraanderd in de loop van de tied en wat i-j zo-al eleerd?

Dat kaan'k zo niet zaegn, al e'k wel vuule eleerd deur de tied èn. Ek bin gien vuul-skriever, ek skrappe vuule, bin der lange mee bezug. Eleerd? Ja, toch wel..

Skrieven mut et publiek boein.

Beskouwegen verveeln, ek eb eleerd uitwijdegen te vermiedn.

Humor dut et altied goed, ook sterke uitdrukkegen en een passend skeldwoord.

Et skrievn van collumns mut puntig ween, aanders leest gien minse verder...

Doe'j et allienig veur oezelf of zi-j ook greeg publiek?

Ek bin ericht op et publiek, mer et skrievn is in principe allienug veur mi-jzelf. Zo bi'k bezug een serie te skrievn over de bewoners van een ienzaem dorp. Mer ooit publiceern in een bundel is miskien wel leuk, maer absoluut gien noodzaak.

Wat bin oen onderwerpen?

Wat aa'k zie of eure. Dingn, die gebeurn bi-j mi-j of bi-j aandern.

En dat verwerk-ek tot een verraal of gedicht. Mer ook fantasie; dan bi-j ielemoale creatief bezug.

Wat skriev ie liever, gedichtn of veraaln?

Gedichtn spreekn mi-j vaeke et mieste an, doorin ku-j meer oen eign erte loatn spreken, mer ook oen taelgevuul verder loatn goan, zoas riem-skema's enzo.

Woor skriev ie niet over?

Banale of sexueel getinte onderwerpn, gien anstootgeemde dingen en ook niet kritisch over geleuf of kerkn.

Jannie, ie bin ook veurzitter van de Gaellemuneger taelkrink. Hoe is die ontstoan en wat was oen plaese derin?

Al in mien studieperiode in Groningn was mien interesse ewekt veur et plaeseluuke dialekt.

Ek eb ezögt in olde Stadskoeriers nor bi-jdraegn van de "Rondkieker", van Dr. Dirk van der Haar ea., die gedichtn of proza skreevn in et Gaellemuneger dialekt. Dat ef eleid tot een oproep umme de krachtn te bundeln en zo is de Taelkrink ontstoan. De minsn van et eerste uur waarn Tiem en Willem Mateboer, Dirk van der Haar en Bertus Klaassen, Henny Mateboer, Arend Timmerman en nog een paer aandern.

Uut de Taelkrink is de Verienege van Old Gellemuun en de Oldeidskaemer veurt-ekoom.

Op 't oognbek bi-k veurzitter van een groep van 11 Taelkrinkers.

Jannie, i-j nog meer functies dan veurzitter van de taelkrink in Gellemuun?

Jazeker, ek bin veurzitter van de NWO-skieversbond. Die groep ef as vergaaderpunt Zwertsluus en bestet uut aktieve skrievers uut de Kop van Overiessel en Sallaand. En ek zit in et bestuur van de Skrieversbond van de provincie Overiessel.

E-j nog meer functies, ie timmern oorrig an de weg!

Now ja, ek bin ook nog veurzitter van twie Gellemuneger fondsen, die al onderden joorn bestoan: het Provisoorfonds en et aermfonds van Camen. De opbrengst van disse fondsn koom ten goede voor et culturele leem van Gellemuun of bi-jstaand in noodsituaties op perteculier gebied.

Dan e'k ook nog een plaese in de redactie van et Gaellemuneger evangelisatieblad "Manna" en ek zitte ook nog in een Oost Europa werkgroep. Disse diaconale werkgroep ölt zich bezug met ulp an erme gezinn in Roemenië en die kaant op.

Wat do-j verder nog, behalve veur oen man zörgrn?

Oh, ek werke ook nog in ons familiebedrief, dat doe'k in deeltied.

Et is een andelsonderneming die zaekn dut in China en et verre Oostn.

Ek verzörge de instructiefolders, reclame en personeelszaekn. Dat vien ek leuk.

Ek eb oe ook wel ies in een toga ezien in et gemienteuus!

Dat klopt, ek bin ook nog ambtenaar van de burgeleke stand van Zwertewaeterlaand. Dat doe'k al 15 jaar. Ek trouwe stellegies dus.

Oe wöj dat? Deur een advertentie?

"Bied zich aan: ambtenaar umme oe te trouwen?"

Nee, zie em mi-j benaderd um dat te wörn en toen ek "ja" ezegd.

Hoe bereid-ie dat veur? Of bedenk-ie een toespraak ter plekke?

Nee, ek skrieve de toesproake ielemoale uut in grote letters. En dat maek' ek mi-j eign.

In de toesproake nor et publiek, meer algemien dus, goa ek uut van een veraeltien of een gedicht.

Mer dat wissel ek wel regelmoatig en ol' dan wel reeknge met et publiek.

Ie zulln wel ies wat meemaeken? Em ze wel ies "nee" ezegd?

Nee, gelukkig niet, dan waan ze vaste niet ekoom.

Wel leuke gasten, zoas een keer toe'k een busvol Nigerianen as gasten in de trouwzael kreeg. Zie addn kleern an in alle kleurn van de reegnbooge. Zie waan te laete mer addn alle tied. Ek mos in het Nederlands en Engels een toespraak ollen. Et waarn Christen-Negerianen en konn der zowat neks van verstaan, mer zie skroewden "Halleluja" en waarn vol enthousiasme. Dat vergeet ie nooit weer.

Tenslotte Jannie, wi-j bin dialektskrievers.

Hoe zien ie de toekomst veur et dialekt?

Het dialekt stet natuurluk wel onder druk. Iel wat olders, die zelf dialekt proatn, probeern un kienders Nederlands te leern. As dat goed get, is vers twie-j. Wel is het zo dat de "boerse" imago van het dialekt an et verdwienen is. Dat leg veural an prominente feguurn as professor Anne van de Meiden en aandern, die gewoon et eign dialekt proatn . Wi-j oevn ons nerns veur te skaemn.

Woorumme ook?

Bedaankt Jannie!

Co Mateboer - Genemuiden

Wichter van de sommerzonne

Ziej spölt doar in 't hoge grös,
 áárme en biene gooit ze lös.
 Wichter van de sommerzonne.
 En in ear höare spölt de wind,
 asof 't rogge-oaren zint.
 Wichter van de sommerzonne.

De vuuties goat rap op en near.
 Ik heur ze lachen, kear op kear.
 Ziej spölt in lichte sommerzonne.
 En uut de óógen van elk wich,
 straolt bliejschop as 'n zuuver lich.
 Lich van de sommerzonne.

Ik stoa te dreumen, a-k dit zie,
 en vuul de joaren dan verglien.
 'k Stoa in de sommerzonne.
 lens was ik ok zo'n stroalend wich,
 zo onbezörgd, zo bliej en lich.
 Wich van de sommerzonne.

Van bluumpies vlöchen wiej nen krááns,
 dat gaf oons hoar 'n golden glááns.
 Glááns van de sommerzonne.
 Eaven bin-k van disse tied wat lös,
 en dááns ik wear in 't hoge grös.
 Vuul ik de sommerzonne.

En bin-k terugge in de tied,
 dan is verstomd ear spölse lied.
 Dat lied van sommerzonne.
 Van 't spöll'n meu en heel voldoan,
 hebt ze de oog'n dichte e-doan.
 Sloapt in de sommerzonne..!

*Diny Kloek-Wermink
 Helden*

Kralen Riegen

Ik heb een dochter die as hobby kralenriegen hef. Toen ziej op 'n oamend in 't lich van de laampe geconcentreerd de kralen an het uutzuoek'n was, kwam bij mij het beeld noar boaven dat zo'n kralenketting net oons leaven is.

Het begint zo kleane met de kussies van moe
en de sterappelties die- w oppoetst die lacht oons toe.

De kraalties van oen jeugd die riegt zich as vanzelf an mekea,
want niemand op de weareld is zo stark as oew vae.

Dan kump juffrouw op schole, vremde ogen dwingen.
Wiej mut met mekaere mooie vassies zingen.

Van de Here Jezus den alles zut,
veural as 'n wich verkeerde dinge dut.

De kraalties wödt groter en ooh grote schrik,
soms zit 't er ene tussen den lik wel van blik!

Ma het droad is stark en wiej schoeft 't em d'er gauw an,
'n rooien d'er veur en iej ziet t'er niks van.

En dan zuuke wiej zelf 'n biezondere krale.
Den glanst en den glittert, de rest lik zo vale!

En op 'n dag dan vroag iej oew of:

Woar komt toch die kleane parelties vandan?
Of... weet doar juffrouw Ooievaar het fiene van?

Zo riegt de kralen een lang lint.
En vroag iej oew of welken iej 'n mooisten vindt.

Schriene piene vuule wiej a-w d'er bij wödt bepaald
dat dierbare bloedkralen d'er tussenuut bint ehaald.

Ik zie mien dochter stille zitten,
ziej pakt heel rustig zwarte gitten.

En terwijl ze tegen de stroom in mut vechten
zegt ze dapper: 'kiek mam dit bint echten!'

't Is ma goed det de droad stevig is,
en dat het maken ervan gin mensenwark is.

*Mineke Mollink
Hellendoorn.*

De spiegel

As ik in de spiegel kieke
Zie ik de linkerkaante rechts
Dat is de umgekeerde wereld
En dat is ien gevallegie slechts
Gelukkig is dan boom niet onder
En zit de tinen nog veuran
En 't is een wonder dat ik in de spiegel
met et linkeroge rechts knipogen kan.
Ik dacht dat ik de scheiding rechts had
Bliekt et ding joaren links te zitten
Mar doarumme had ik miskien vrögger
Et hoar som barre vol met klitten.
Nog eempies kiek ik in de spiegel
Ik heb dat ding altied vertrouwd
Joaren he'k mi-j deur dat ding bekeken
Mar altied links is rechts, aanschouwd.
Zo bint er meer dingn in et leven
Dat aandere is dan wat ie dacht
Soms valt dat aandere wat tegen
Maar soms is't mooier dan verwacht

Henk Vos

Hoogeveen

foto: Truus Wijnen

En toch bestoan ze nog

In et kleine café bediende een meissien van een joar of achttiene, blakend van arbeidsvreugde en dat koom ie weinig meer teeng. Groot en slank, lange wiede broek an die'j aldeur umme eur bien'n zaang wappern vanweengs et tempo woarmit ze eur klaanten bediende. Zonder capsones gaf ze de harfstige kroeg een zunnig tintien.

'Een lekker koppien koffie,' zeeg ze, toen ze de espresso veur mi-j neerzette. Grote tied, wie zeg dat nog vandage de dag. Hoogstens oen eeng vrouwe, a'j teminste een goeie etröffen em (now ja, dat eb ik).

Bi-j de deure zit een man allenig in een groot, bol glas te staren, net een woarzegger. Of ie d-r wat in zag weet ik niet. Et leek d-r mi-j

iene die narns meer wat in zag. Toen et deerntien d-r langes heistern reup e; 'Hi-j!'

'Nog iene', vreug ze een betien wat terugoaldend. I-j knikte. 'Dat is de viefde,' zeeg ze, bezorgd as een moeder. I-j reageerde niet. Zie wappern noar et buffet en reup; 'nog een Franse cognac.' 'Now die lust ze', eurn ik de barkeeper zeeng, 'dat wordt een dikke rekenig, eerlijk gezegd geldsmieteri-je, een gewoon borreltien is stukken gekoper en minstens zo lekker.'

'Astebliedt meneer', zeeg et meissien en zie zette et glas stief veur zien snuffert.

I-j markte der niks van. Mit zien aand onder zien eufd zat e wat doezelig te kieken noar dingen die gieniene aanders zag dan i-jzelf. Et waarn gien leuke dingen. I-j was een draankorgel eworn allenig um wat aanders weg te drukken. Gewoon noar binnen sloan tut er een toestaand ontstoat van een doffe nimbus vol volstrekke ienzaameid.

Dikke veertig skatten ik em mit een oald versleten pak wat een dakloze niet zol misstoan. Zo te zien ad em in veertien daang niet eskeurn en toch ad ie wat heersachtigs oaver em behoalden. Iniens zag e zien gevulde glas. I-j zetten 't glas an zien mond en drunk et in iene teuge leeg.

I-j stund op en wankeln noar de deure. Roazend snel kwamp de bediende andraven.

'le mutten nog betaaln meneer,' zeeg ze zachies. I-j kik eur an, pakt zien pottemenee, skuddet em leeg op et toafeltien. Tien euro mit wat kleingeld rolt er uut. 'Dat is alles, meer eb ik niet' en dan wankelt i-j de deure uut de stroate op.

De barkeeper vlög der achteran en brult; 'dit is viefstien euro te weinig, dure cognac zoepen mit gien cent op zak.'

Dan is der iniens die topbediende die em de weg verspart. Zie leg eur aand op zien skolder en zeg zachies; 'i-j ef problemen, denk ik, heel arge problemen. 'Problemen', brult de boas, 'Veur viefstien euro problemen, wie betaalt dat?'

Et deerntien trekt zwiegend eur pottemenee, pakt viefstien euro en sköf dat in de kassa. Alleman in et café vaalt stille, wie maakt zoks heden ten dage nog mit.

Ik bestelle nog een kop koffie mit een flinke skeut beernburg der in. Mien topbediende komp et brengen en ik reken mitiene of. Ik skoeve gelieke vief euro teveule op eur toe en zege; 'dit is veur oe mien deerne, mensen as ieje bin gold weerd!'

Eigenlijk wol ik d-r allenig dit mit zeeng dat bi-j de tsunami van negatieve berichten, die dagelijks oaver ons komp, ok dit soort mensen nog altied bestoan!

foto: Truus Wijnen

Uutsluuper

Leven als larve in het water
is overleven
eten
of e-geeten worn

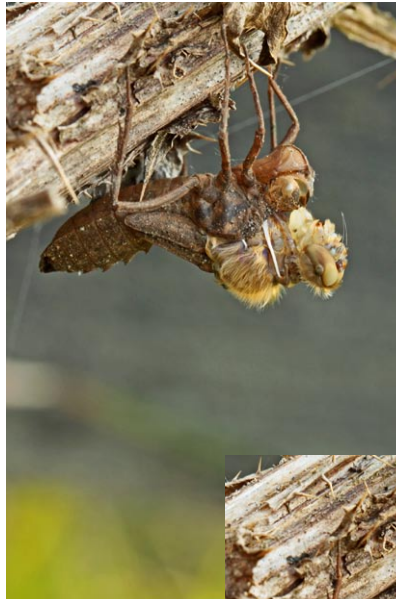
öm dan te vervellen
de larvehuid uutsluuper
een muuzame verandering

bleek
hangend
kwetsbaar op te dreugen

een eerst vlucht
fladderend
mit vleugels
die glimmen van ni-jsgierigheid

lange onder water
eindelijk vri-j
mar nao een korte tied
is't leven nao de veurtplanting
helaas zo weer veurbi-j.

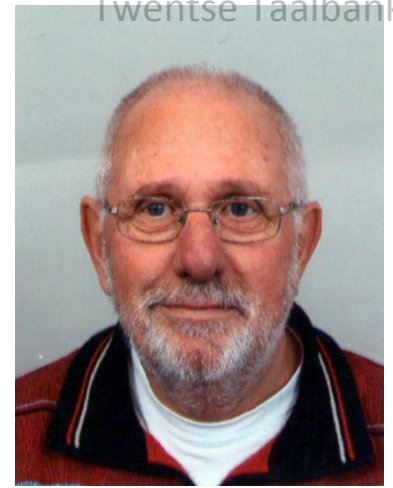
Doortje Stam
Belt-Schutsloot

foto's: John Stam

Gastschriever: Dik Bartelink

In 1940 zag Dik Bartelink het daglicht in Eibergen in 'n Achterhook. Hee wörden in Doetichem an de Riekskweekschool opleid vuur onderwiezer en is begonnen an de Openbare Leagere Prof. Kohnstammschool in Weenterswiek bie Varsseveld. Van 1977 tot 2002 was hee leraar Duuts, Nederlands en Geschiedenis an het Openbaar Voortgezet Onderwies in Dedemsvaart. Doarnea gung hee met vervroogd pensioen. Hee en ziene vrouw woont nog aait in Dedemsvaart, mer in de zomer zit ze op de camping in 'n Achterhook.

In 1996 kwam der nen bundel oet met korte verhalen: 'Heimwee naor 'n Achterhook' en in 1997 nen bundel met de titel: 'Achterof beekken.' Doarnea in 1999 'Gaiteume... en aandere vetelsels.' In 2003 de bundel 'Babbeleguutjes' en in 2008 'Ajt verdan'. Doar blif het nich bie want in 2012 koomp zien zesde beukke oet. Dik Bartelink maakt alweer twee joar deel oet van het bestuur van de Dialectkring Achterhook en Liemers.

Ziene biedreage:

't Badpak

Steet 'r neet argens eschreven: Eert oew vader en moder? Naor mien wetten he-k dat ok altied wal edaon. Miene ouders wazzen meer dan good veur mi-j.

Zee hebt er veur ezorgd dat ik wieter kon studeren, terwijl zee 't zelf neet bepaold breed hadden. Ik bun ze dankbaor veur alles wat ze veur mi-j edaon hebt.

En toch he-k mi-j ne kere eschaamd veur mien va.

Ik was nog zon jungske van een jaor of achte. Sommers ging ik as 't weer 't toleet

naor 't zwembad. Geld veur zwemles hadden miene olde leu neet, dus mos ik mi-j de edele kunst van 't neet verzoepen zelf bi-jbrengen. Good kieken ho anderen dat deden en dan maor preberen 't zo good meugelijk nao te doen. Nao 'n hötje ha-k 't al zo wiet ebrach, da-k van de badmeister in 't depe moch.

D'r mankeren nog één ding an mien geluk en dat was duken. Ik kon 't maor neet veur mekare kriegen um van de kante of, laot staon van de duukplanke naor benee te springen. Wat ik ok dee ik kwam altied plat op 'n boek op 't water terechte. Dat zol wieters neet zo slim waen as 't neet zo alderbastends zeer deed. Ton ik op 'n dag van 't zwembad thoes kwam, vroeg mien va belangstellend ho of 't met mien zwemkunst ging. En ik vertellen 'm da-k 't zwemmen aordig onder de knee hadde, maor dat 't duken maor neet wol lukken. Daorop leggen hee mi-j oet wat ik mos doen um ne goeien duik te können maken. Hee leggen doarbi-j de hande tegen mekare naor veuren estrekt en stak ton zien heufd tusken de arme en baog zik veuraover. En dan ko-j oe zo in 't water laoten vallen. Lukken altied! Dizze wieze raad he-k tig keer oetprebeerd, maor ho of ik ok oefenen, ik kwamme altied met rooie striemen op de boek terugge. Ton nao 'n tiedje mien va vroeg of 't al opschot met 't duken mos ik dat ontkennend beantwoorden. En ton kwam mien va met 't veurstel, dat hee ne kere met mi-j naor 't zwembad zol gaon um mi-j de duukkunst bi-j te brengen. Ik zag daor neet zo völle heil in, want wat zollen miene kammeräo wal neet zeggen as in miene ogen mien olde va mi-j 't duken wol leren. Dat ha-k andere vaders nog nooit zeen doen. Jao, a-j van 't gemiddelde ofwiekt, dan stel i-j oe kwetsbaor op. Mien va was jammer genog neet van zien plan of te brengen.

Op ne goeien dag, of lever ne slechten, geet va met naor 't zwembad. Wi-j zochen leuge kleedhökskes op, ieder in een apart hökske, want de sexuele revolutie had nog neet to eslagen. Ik zelf was't eerste in miene zwembokse boeten.

Gauw rennen ik naor 't water to um daor op mien va te wochen. 't Zol de eerste kere waen dat ik mien "olde" va in zwemkleding zagge. 'n Paar minuten later zee ik 'm 't badhökske oetkommen en op dat

moment ha-k wal deur de grond hen willen zakken, maor dat ging moeilijk, umdat ik in 't water lagge. Wat wol 't geval? Hee kwam regelrecht miene kante oplopen. En dat was 't slimste neet, maor zien badpak dat was slim. 't Zag er neet oet! 't Was zonnen olderwetsen met scholderbandjes! Hee was 'n enigen den zon veuroorlogs kroeppekske an had. Ik schamen mien eigen kapot. Ik wol net doon of e neet bi-j mi-j heuren, maor d'r was gin ontkommen an.

Hee reep mi-j bi-j zik en wat er ton gebeuren von ik nog arger.

Wi-j stonden tussen twee zwemviefers in op ne betonnen brugge. En mien va zae hardop zodat iederene 't heuren kon, da-k good op mos letten. Hee zol ne kere veurdoon ho of ik duken mosse. In de tussentied waren d'r al völle kinder bi-j ons kommen staon um de circusveurstelling te bekieken.

Mien va sloog de hande tegen mekare en strekken de arme naor veuren. Daornao stak e de kop tusken de arme en zakken eetsches deur de knee.

De kinder dee in antal al egreujd wazzen goegelen dudelek heurbaor.

Mien va halen nog ene kere deep aodem en leet zik as ne rolmopse nao beneden vallen. Ton e 't water raken, schot 'r ne fontein umhoge dee in mennig koninklijken tuin neet misstaon zol hebben.

Geliektiedig klonk 'r 'n brullend en gierend lachen oet de kinderschare op.

Ik hebbe 't baoven water kommen van mien va neet ofewocht. Ik maken zo gauw meugelijk da-k weg kwamme van de plaatse des onheils. Bi-j et pierebadje vestoppen ik mi-j achter 'n dreimölleke veur de kleintjes. Foi! Wat een ofgang! Dat mi-j dat dat no mot aoverkommen. Wat zölt miene kammeräödjes in de schole mon wal neet zeggen. Ik zagge 't al helemaols veur mi-j.

Ik wazze den meddag late thoes. Mien va hef met gin woord aover 't veurval epraot, waarschienlijk umdat zien "show" volkommen mislukt was. En ik was wel zo wies um niks te zeggen. Maor 't was wal de enige kere dat mien va met mi-j naor 't zwembad is ewes.

Toch he-k nog wal 's spiet da-k ton zo reageerd hebbe, want va had dat toch met de beste bedoelingen edaon. Ik hoppe dan ok dat, ondanks dat e neet meer laeft, hee mi-j disse jeugdzone zal vergeven. 't Is de enige kere ewes da-k mi-j eschaamd hebbe veur hum. Wieters bun 'k geweldig trots op de man den mien vader is ewes.

Dik Bartelink
Eibergen

Bevreuren in de tied

Vanmiddug zal 't eindelijk gebeuren,
ek zie d'r as een bærg weer tegenop.
Misskien kan 'k nog tot mörgen blieven zeuren.

Onmacht
onwil
onkunde
strieden diep' in mi-j,
ook dit besef van onvermeugen get niet ongestraft veurbi-j.

Wat langzem draeit eur eufd op 't smalle, skroale nækkien,
de ogen dof en droef dwaelen duuster uut 't raem.
Met aanden die maer met een zaldoek frommelen,
zit ze
dag in
dag uut
op 't zelfde plækkien,
de bienen wied, voortdurend wæg te dommelen.

Soms is eur eufd ien' grote spinnewebbe
en leeft eur geest vanuut een vær verleden tied.
Want an de dokter vrög ze lief
of i-j die oavend mee giet
umme vissies te goan vangen,
of mooie vlinders,
kekkers tussen 't riet.

De olderdom is skrukkel toe komen slupen,
de deure tussen eden en verleden ef ie decht'edoan.
't Gezechte zwoor ekneuterd en ekreukeld,
een laandkoarte van 't leemn, weerspiegelt eur bestoan.

Weer kump d' erinnering van levens laangk eleden,
niet ien
niet twie
maer onderdduzend keer.
Et dwærrelt rond en liekt ook binnenin bevreuren.
Zie prevelt veur eur uut:
"Oe was 't ook weer?"

Zie zæg: "'t Is lang' eleden
ek was een joor of elf."
Dan kniep 'k machteloos mien beide aanden saemen,
draeie vermuuid mien eufd noar 't lecht van 't raem
en 'k kriegde een verdraeide ekel an mi-jzelf.

*Riek van der Wulp
Gællemuun - Genemuiden*

foto's: Marijke Abels

Het leste verael' of zoas het in het Twents wördt schreven: 'Het leste verhaal', is 'neij initatief van de redactie um wat langere verhalen ok ne kaans te gevven.

Hierouder de eerste biedreage van Bert Wolbert.

Ofscheid

"Fatal error harddisc."

Berend-Jan drukken nog eens 'n moal op -Enter-, mer weer gaf het schearm hetzölfde bod. "Fatal error harddisc."

Nen korten vleuk gung der deur de achterkamer, woarop Gerda luk veraltereerd en neijsgierig nöager kwam. Ear man löat zich ja nooit zoa goan en now dissen krachtterm, dan mos het wa heel biezonder wedden.

"Verdorie, de harde schief is nich meer an te spreken en now bin ik woarschienlijk alles kwiet" en hee drukken op hop van zeggen op -Control-Alt-Delete-.

Het opnei starten gaf weer hetzölfde bod.

Gerda trök ear schoulders op en begun oaver ne -back-up-, mer Berend-Jan mos toogevven, hee har zich doar gen tied veur gund, hee har het verslaterd.

"Ik bin het glattendaal vergetten" was zien bescheed, mer dat was nich helemaal woar.

Alles was vot en bie de gedachten wat hee de leste tied allemoal har schreven, kreeg hee het Spaans benauwd. Het zweet brak hem oet. 'n Deel har hee wa op papier stoan.

Doarbie, as hee now good an het prakkezeren kwam, was het meeste ok al weer achterhaald.

Mer dat ene stuk, joa den langen brief, woarin hee zien hele hebben en hoalden op toafel har legd, dat was der nich meer. Umdat het geneen wat angung har hee het, op ne nich veur de haand liggende -directory- zet en der ok nog 'n geheim -password- an vast knupt.

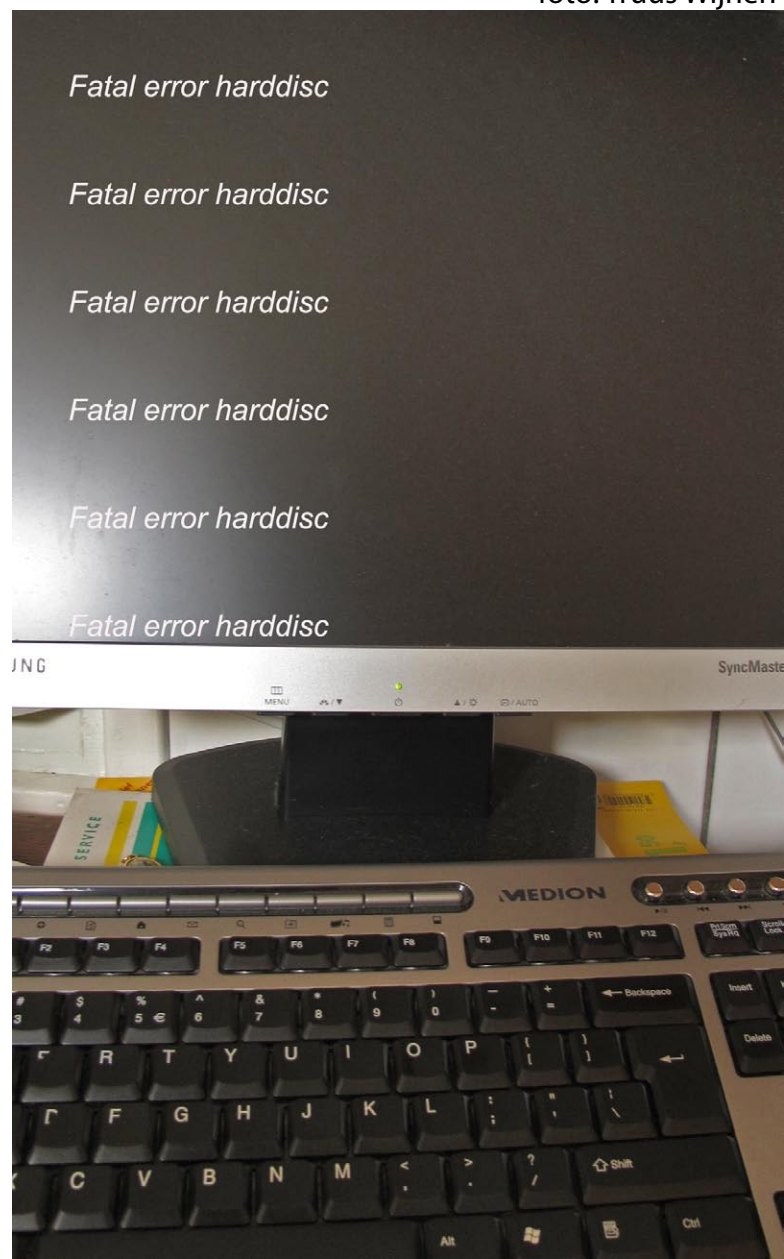
Nen oetdrei har hee um dezölfde reden ok nich maakt. Op 'n briefke in ziene knip stun 'n slöttel noar dit bestaand. Het was now vot en doarmet was het doan.

Berend-Jan löat zien heufd zakken, zetten de voest onder 'n kin en keek veur zich oet in de wiede.

Gerda zer mer wieder niks en gung weer noar de veurkamer um zich deur het book "Meneer Beerta" oet de serie "Het Bureau" van J.J. Voskuil hen te wosselen. Gerda har völ wil an de allerdagse dinge dee zich op dit instituut ofspöllen, al vun ze het mer wat vrömd dat Voskuil zoa oaver ziene vrogere collega's schreef. Pseudoniemen doot doar niks an of.

Deur 'n kop van Berend-Jan gungen op dat moment völ gedachten en hee kon nen kleanen glimlach nich onderdrukken. Hoo langer hee der oaver prakkezerden, hoo meer hee tot het benul kwam dat het eagenluk wa ne goeie zaak was dat dit biezonere document vot was.

foto: Truus Wijnen

Hee was ok nich van plan het opnei te schrieven.

Zoas het der now bie stun was het achterhaald!

Toch kon Berend-Jan het nich loaten, now met ziene heufd in beade haanden, in deep gepeins, te preberen de tekst en de essentie van het stuk weer op de riege in zienen kop te kriegen. Met op het schearm nog altied de tekst "Fatal error harddisc" gung hee in gedachten weerum noar vergangen donderdag, precies acht moand ledden. Flarden van situaties trökken as wolken an de locht veurbie en maakten hem onröstig. Het stormden in zienen kop.

Wat har hee het zwoar had. Vergreld wörden hee bie de gedachte daran. Berend-Jan kon het zich nog zoa veur 'n geest halen. Het was begunnen op den merrag precies veerteen dagen veur zien viefentwintig joarig jubileum. De directeur was bie hem op het kantoor kömmen, wat hee aandars nooit deu, en was op 'n raand van zien bureau goan zitten.

Doadgemoedereerd har hee doar zegd: "B.J.", zoa wörden hee op kantoor neumd, "het bedrief steet der nich best vuur en wie hebt beslötten der vief leu oet te doon. Doe bis doar ok bie."

Bie Berend-Jan stun toen evven het hert stil. As nen emmer koald water, mer dan ok ieskoald, kwam dit oaver hem hen. De mededeling, dat der ne goo regeling zol wörden tröffen, heurden hee nich meer. Kats van de wies har hee nich de mood en het lef um der wat teggenin te brengen. Bienoa 'n kwart eeuw hier wearkt, de receptie veur het jubileum was al besteld, en now der oet. Dit was ja nich te begriepen.

Hoo hee in hoes was kömmen wus hee nich meer en wat hee ziene vrouw hef vertöllen is hem ok nich bieblevven. Een ding was zeker, der was völ verdreet en onbegrip in hoes.

Aanderdaags melden Berend-Jan zich, op verzeuk van zienen vakboond, zeek en hee is nooit weer op zien bedrief weerum west. Dat was ok het begin van alle ellende. Slecht sloapen, sikkeneurig en het slimste wadden dee stekken in de börst. Berend-Jan wus dounders good wat dat inhöl. Eerst vernöm hee het alleen in 'n oavond, later ook overdag en an het lest höl het hem ok in 'n nacht oet 'n sloap. Gerda zag wa dat het nich good gun, mer Berend-Jan höl zich stil. Op de vroag of hee zich wa good veulden was zien bescheed: "Ooh wisse wal, mie mankeert niks, alleen luk meu" en met de aanvulling, "wat wil ie ok as ie zoa oet oe weark vot wördt haald", was zien verhaal doan. Berend-Jan vun dat der al genog in het gezin wörden ledden en as hee dan toch het löadke mos leggen, dan mer zounder dat de familie der weet van har. En wat dan nog, het wörden der toch nich aandars um.

In dee tied beslöt hee ok dat bewusten stuk te schrieven, den brief waarin hee van allemoal ofscheid wol nemmen, alle nöasten nogmoals 'n hart ounder 'n reem wol stekken en zich verontschuldigen veur wat hee ze har andoan. Hee leek hem ne goo manier um alles te verantwoorden. Mer den brief was now vot.

Berend-Jan haalden zien heufd oet ziene haanden, zuchten 'n moal deep en leunden achteroaver in 'n stool. Ziene ogen stunnen stief hen en keken nikszeegende noar boeten hen.

Hee zag nich eens dat vlak ounder het raam nen geeteling prebeerden ne snigge oet ear huske te pikken.

Hoo leup den brief ok alweer?

Mien leve Gerda,

Miene beste keender Anouk en Frans, Jan-Berend en Wendy,

Miene allerleefste kleane bössels Berend, Joanne en Pieter Bas,

Het is vandaag 12 mei 2011 en ik zit hier achter mienen computer en heb noar lang prakkezeren beslötten jullie dissen brief te schrieven. Der hef zich de leste tied in ouns gezin heel wat ofspöld, jullie wet doar allemoal van, of deankt dat jullie der alles van of weet.

Doarin mot ik jullie teleurstellen, want dat is nich zoa. Ik veul mie de leste moanden nich zoa best en bin der van oavertuugd dat ik de langste tied hier op dissen eardkloot heb had. Veur miezölf döt dat der nich too. Mien weark is mie ofnömmen en met wat doar teggenoaver steet, heb ik gen vrea.

De opkommende emotie dee 'n druk op het hert van Berend-Jan weer toonemmen en hee gung luk verzitten. Zin veur zin kwam het verhaal weer boaven.

Beste familie, ik veul dat mien hert het langzaam toogef, de stekken nemt de leste wek too. Ik heb doar het advies van 'n dokter nich veur neudig. Vergef mie dit besloet. Ik bin der van oavertuugd dat ie mie 'n good moal zölt veenden woarbie mienen motor of is slagen en dan zol ik geern zeen dat ie mie weerdig ne leste röstplaats wilt gevven. Dat jullie 'n slöttel hebt vunden zeg al genog. Leve Gerda, joaren laank heb wie leefde en verdreet met mekaar deelt en

Gerda keek evven op van ear book umdat het zoa frappant was dat de beschreven situaties in het verhaal dat ze las, dat streberige en dat mekaar dwars zitten um niks, zoa völ leek op dat wat Berend-Jan har metmaakt op zien kantoor. Nooit hadden ze, noadat de hele zaak was ofhaandeld, wat weer heard. Het dee ear allebea völ verdreet, mer zee löaten het veur mekaar nich weten. Zee mos toogevven, het gung de leste tied met Berend-Jan wat better.

Hee löap oaverdag de deur mangs oet, gung hen fietsen of passen op de kleankeender as de wichter hem doar um vröagen. Hee leek wa of hee weer luk plezeer an het leaven har. Ok Gerda kreeg der luk meer vertrouwen in, want veerteen dagen ledden wadden ze der 'n paar dagen oet west en Berend-Jan har weer lachen en grepkes maakt. As hee zich now mer luk schikken in ziene toostaand dan konden ze het tehoap nog best völle joaren good met mekaar hebben.

Zee ler het book daal en onderwiel ze noar de achterkamer leup vreug ze: "Berend-Jan, wos ok wat dreerken"?

Berend-Jan hoofden niks meer,..... hee har 't der al oet drunken.

Op het beeldscharm was de tekst "Fatal error harddisc" deur 'n -screen-saver- vervangen en van rechts noar links löapen in mooie roade letters oaver het scharm hen de tekst: "Ik bin evven vot, kom zoa wearum".

*Bert Wolbert
Oldenzaal*